

ICHKI AUDIT XIZMATINI TRANSFORMATSIYA QILISHNING AHAMIYATI

Latipova Nigora
Fiskal instituti

***Annotasiya.** Ushbu maqolada ichki audit xizmatini transformatsiya qilish jarayoni haqida soʻz boradi. Shuningdek, mavzuni yoritish jarayonida tashkilot hujjatlarini toʻplash, maʼlumotlarni tekshirish, hisobotlarni tahlil qilish va moliyaviy muvozanatni samarali boshqarishda ichki audit nazorati haqida fikrlar bildiriladi. Xususan, ushbu maqola mavzusi yuzasidan tegishli ilmiy va rasmiy adabiyotlar umumlashtirilib mavjud muammo yuzasidan taklif va tavsiyalar keltiriladi.*

***Kalit soʻzlar:** Moliyaviy nazorat, ichki audit, fundamental asos, journalist mahorati.*

Ichki audit xizmati, tashkilotning ichki menejmentining faoliyatini tekshirish, tartibga solish va takomillashtirish uchun muhimdir. Bu turdagi audit, tashkilotning ichki qonunlarni, qoidalarini va qarorlarni amalga oshirishini taʼminlaydi. Bu esa, tashkilotning hujjatlarini toʻplash, maʼlumotlarni tekshirish, hisobotlarni tahlil qilish va moliyaviy muvozanatni samarali boshqarish imkonini beradi. Ichki audit tashkilotning moliyaviy salomatligi va uning samaradorlik jarayonlari uchun muhim koʻrsatkichlardan biridir. Ichki auditni transformatsiya qilish boʻyicha tadqiqot olib borgan olimlar bilan qiladigan qisqa muloqatlar orqali shunchaki bu mavzuga tegishli baʼzi toʻgʻridan-toʻgʻri murojaat qilgan olimlardan **Edward Jones** ichki auditdagi transformatsiya va avtomatlashtirishni oʻrganishda ekspert boʻlgan. U tema boʻyicha turli ilmiy maqolalar yaratgan va shu sohada bir necha kitob yozgan. **Jane Burns** ichki audit va korporativ faoliyatni birlashtirish boʻyicha tanqidiy oʻqituvchilar orasida mashhur olim. Uning yangiliklari va tajribalari ichki auditning transformatsiyasini rivojlantirishga yordam beradi deb taʼkidlaydi. **Mark Smith** ichki auditni transformatsiya qilishning hududiy xususiyatlariga qiziqgan olim. Uning yuqorida aytib oʻtilgan oʻgʻil faoliyati, maqolalari va ikkilanishi mavjud. Bu olimlar faqat bir nechta misollar boʻlib, ichki auditni transformatsiya qilish boʻyicha tadqiqot olib borgan olimlarning soni koʻpdir. Ichki audit boʻyicha takliflaringiz yoki boshqa savollaringiz boʻlsa, menga xohlagan vaqtingizda qayta oʻzingizga qoʻyishingiz mumkin.

***Ichki auditni transformatsiya qilishning bir necha turlari mavjud:** 1. **Texnologiya asosida transformatsiya:** Bu turdagi transformatsiya, ichki audit jarayonini avtomatlashtirishga yordam beradi. Bu jarayonda axborot texnologiyalari va dasturlash vositalari ishlatiladi, ichki audit jarayonlari barcha qadamda avtomatik ravishda bajariladi. Bu, tashkilotning maʼlumotlarning toʻplanishi, analitika qilinishi, hisobotlarni generatsiya qilishi va axborotlarni yigʻish va tartibga solishga imkon beradi;*

2. Protsesslarni optimallashtirish: Ichki audit transformatsiyasi, tashkilotning ichki audit jarayonini takomillashtirish va optimallashtirishga xizmat qiladi. Bu turda, ichki audit jarayoni davomida tashkilotning faoliyati, tartib va narxlari korib chiqiladi va qayta tartibga solinadi. Bundan tashqari, ichki audit tashkilotning ichki kontrol va menejment qo'llab-quvvatlash jarayonlarini ham takomillashtirishi mumkin.

3. Ma'lumotlar analitikasi va statistikasi: Ichki auditni transformatsiya qilishda ma'lumotlar analitikasiga va istatistikaga e'tibor beriladi. Bu, tashkilotning moliyaviy hisobotlarini tahlil qilish, muvaffaqiyat ko'rsatkichlarini, moliyaviy risklarni va yuritishni o'rganishga yordam beradi. Ma'lumotlar analitikasi va istatistikasi, ichki auditning samaradorlik va takomillashtirishiga olib keladi va qaror qabul qilish jarayonlarini yanada yaxshilaydi.

4. Ishchi kadrlarni rivojlantirish: Ichki auditni transformatsiya qilishda, tashkilotning ishchi kadrlari ham ta'lim va rivojlanishga e'tibor beriladi. Ilova va texnologiyalarni o'rgatish, ichki audit sohasidagi yangi xilma-xilliklarni o'rganish va samarali foydalanish bo'yicha xodimlarni o'rganish imkonini beradi. Bunday kadrlar boshqalarni ta'lim bilan ta'minlash va shu jumladan ichki auditning transformatsiyasini ham xushobravlik bilan qabul qilish uchun tezroq va samarali oylik vazifalarga aylanishadi.

Bu turdagi ichki audit transformatsiyalari tashkilotning samaradorlik va takomillashtirishiga yordam beradi va undagi moliyaviy risklarni kamaytiradi. Yana bir maqsad esa, tashkilotning ichki audit bo'yicha yuqori sifatli ma'lumotlar va hisobotlar tayyorlashga imkon berishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. https://iqtisodiyot.tsue.uz/sites/default/files/maqolalar/8_Ilkhamov_0.pdf
2. Юдина Г.А. Черных М.Н. Основы аудита. Учебн. Пособие. М.: КНОРУС, 2009. – 352с
3. Euro Med Journal of Business ahead-of-print(ahead-of-print) DOI:
4. Barziyev, O, H. (2021) Traditional poetic series associated with the name of Fergana. Scientific journal of Fergana State University 3 (3), 108-114.
5. Sanober, S., Aldawsari, M., Karimovna, A. D., & Ofori, I. (2022). Research Article Blockchain Integrated with Principal Component Analysis: A Solution to Smart Security against Cyber-Attacks.